

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 6 pengő, félévre 3 pengő
Egyes szám ára 15 fillér
Külföldre egész évre 10 pengő.

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS

Felelős szerkesztő és igazgató:
Dr. SZÁSZ FERENC

Laptulajdonos: MINERVA R.-T.

Megjelenik minden szombaton.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kolozsvár, Brassai-utca 5. szám.

Adjunk hálát!

Adjunk hálát mindnyájan a jó Istennek, hogy áldott kegyelmét ránk árasztotta: immár egünkön ragyog a szabadulás napja s annak fényénél, elbágyadott szívű magyarok, láthatjuk az ígéret szépséges földjét, a biztató jövődőt.

Adjunk hálát mindnyájan az igaztevő Istennek, hogy megítélte a mi igazságunkat s kezünket fogván és szívünket illetvén, kihozott a szolgaságnak házából.

Ó, mily mérhetetlen a mi boldogságunk! Mert ime, vége a mi testünk osztoroztatásának és lelkünk tiportatásának: testvérkezek raknak sebeinkre gyógyító balzsamot, rokon lelkek emelnek föl a földnek porából és a mocsárnak szennyéből.

Immár megújulunk, fölkelünk és járunk, énekeket mondunk és táncokat lejtünk.

Ünnepünknek dicső napja jött el: hitünk győzedelmének, reménységünk teljesedésének ünnepnapja. A szeretet ünnepének napja, amikor édesanyánk, magyar hazánk von és ölel kebelére!

Adjunk hálát mindnyájan az igaztevő, jó Istennek, hogy nyomoruságunk idején vezetőket küldött nekünk, akik szívüknek melegével, elméjüknek fényével őrt állottak kapuinknál és útjaink mentén, figyelték a csillagok állását és az időnek teljességében leverték rólunk a bilin-

cseket és kiáltottak nekünk, hogy lépjünk ki a sötétség birodalmából.

Köszönet a bátorszívű őrtállóknak és bölcs elméjű vezetőknek!

Hódolatunk szálljon Horthy Miklós kormányzó úr Főméltósága elé, aki kormányzásának húsz küzdelmes esztendeje alatt gondját rólunk egy percre le nem vette, de érettünk, a gyászba borult Erdélyért, a magyar erkölcs minden ragyogó erényével hadakozott.

Hálás elismerésünk illesse a világhíres tudomány és erdélyi ihletettséggel szabadulásunkért viaskodó Teleki Pál grófot, meg a mi multunkban gyökeres, éber és fáradhatatlan Csáky István grófot, aki nyugati nagy barátainak jóakarátát javunkra gyümölcsöztette.

De köszönet a mostani aratás magvetőinek és érlelőinek: Bethlen István grófnak, Gömbös Gyulának, Imrédy Bélának, a revíziós szervezetek író és cselekvő irányítóinak, igazságunk hirdetőinek és vértanúinak!

Büszke köszöntésünk

szálljon a honvédsereg katonái felé, akikre mindig úgy gondoltunk, mint jobb jövődönk szolgáira és akik eljöttek miközénk, hogy ennek utána minden gonosztól és ellenségtől megoltalmazzanak.

Legyen hála és dicséret azoknak is, akik

Horthy Miklós kormányzó úr Főméltósága.

hűsz éven át szolgásunk és ostromtatásunk idején, idehaza tartották mibennünk a lelket és lelkünkben a szent magyar tüzet.

Azok után pedig, akikkel együtt éltük át a keserveket s akik most nem részesülhetnek velünk az örvendezésben, a csalódás és újabb szen-

vedések örvényébe taszított testvéreink és bajtársaink után ne csak könnyeinket és résztvevő sóhajunkat küldjük, hanem szent fogadalmunkat, hogy tovább munkálkodunk a még boldogabb ünnepnapért, az egész erdélyi magyarság egyesüléséért!

Az elszakított magyarság megmaradásáért!

A világháborút követő összeomláskor az egyházak jelentették azokat a szilárd pilléreket, amelyek az erdélyi magyarság a védekezés és megmaradás bástyáit fölépítette. Azok a testvéreink akik ezuttal még nem részesülhetnek a visszatérés boldogságában, szintén az egyházak védőszárnyai alatt fognak gyógyulást keresni vérző sebeikre.

Az erdélyi magyar egyházi központok mindjárt a bécsi döntés után megindították az újjászervezés munkáját.

Márton Aron püspök a római katolikus egyház részéről úgy intézkedett, hogy ő káptalanjával együtt Gyulafehérváron marad és az egész egyházmegye kormányzását továbbra is kezében tartja. Az ügyek közvetlen intézésére Kolozsvárt külön Püspöki Helytartóságot állít fel, amely a megyéspüspök által adott széleskörű felhatalmazásokkal a megyéspüspök nevében intézkedik. Minden egyházmegyei pap köteles azon a helyen maradni, amelyre püspöke őt rendelte. Akik eddig áthelyezést nyertek, állomáshelyüket a legsürgősebben foglalják el.

A hívek megnyugtatóására a következő szívreható kiáltványt bocsátotta ki:

TESTVÉREIM! Megrendüléssel látom szenvedéséteket, a szemétekből patakzó könnyek szüntelen hullását, amióta megtudtátok, hogy el kell szakadnunk testvéreinktől, akikkel sorsunkat eddig együtt hordoztuk.

Emberek vagyunk s nem veheti rossznéven tőlünk senki, ha nagy fájdalomunkban panaszra fakadunk és könnyes a szemünk.

De Testvéreim! Kérvekérek, ne esetek kétségbe, ne vesztétek el minden reményeteket, ne gondoljátok mindjárt menekülésre. Ne mozduljatok, a felindult lelkiállapot és a zavaros helyzet nem alkalmas arra, hogy most döntétek s elhagyjátok a földet, házat, munkahelyet, ahol veritéketek hullott s testvéreiteket, akikkel eddig minden örömet és bánatot megosztottatok.

Lesz idő és alkalom a nyugodt megfontolásra.

És sok minden másképp lesz, mint volt a múltban.

Ha a sorsunkról rendelkező döntés így határozott, együtt maradunk és még melegebb szorítással fogjuk egymás kezét.

Ha kevesen maradtunk is, még mindig elegendő ahhoz, hogy a jövőben bizzunk.

Mert törhetetlen hittel hisszük, hogy Isten, aki eddig segített, velünk marad és örökös felettünk.

Vásárhelyi János református püspök szeretettel teljes pásztorlevelében vigasztalja hiveit, akiket másodszer is elszakításra vetett a balsors:

Legyen az első szavam a bánkódóké. Nem a magam szavával szólok hozzátok, hanem az Isten ígéjével. Ezt izenem Nektek. „A lecsüggesztett kezeket és az ellankadt térdeket egyenesítsétek föl és lábait-

tokkal egyenesen járjatok, hogy a sánta el ne hajoljon, sőt inkább meggyógyuljon. Kövessétek mindenki irányában a békességet és a szentséget, amely nélkül senki sem látja meg az Urat, vigyázzván arra, hogy az Isten kegyelmétől senki el ne szakadjon, nehogy a keserűségnek bármely gyökere fölnövekedvén megzavarjon és ez által sokan megfertőztessenek.“ „Engedelmeskedjétek előljáróitoknak és fogadjatok szót, mert ők vigyáznak lelkeitekre, mint számadók.“

Vegyétek tudomásul, hogy mi, a Ti órállóitok, vigyázunk a Ti lelkeitekre. Átérezzük gondolatokat, kétségeiteket, soha meg nem szününk imádkozni és dolgozni érteteket. Igazgatótanácsunk rendelkezett, hogy a Ti ügyeiteknek intézését legyen aki a kezébe vegye ott is. Lelkészek, tanítók, presbiterek, férfiak és nők erősítsék meg a szívüket, maradjanak meg a helyükön, a fiatalság is tisztességtudóan, fegyelmezetten viselkedjék, legyetek ezután is törvénytisztelő munkás, becsületes polgárok és egyháztagok és így mutassátok meg, hogy mi egy történelmi nemzetség vagyunk, amelyik minden körülmények között hűségesen és becsületesen tölti be rendeltetését: „Ne dobjátok el hát bizodalmatokat, melynek nagy jutalma van.“

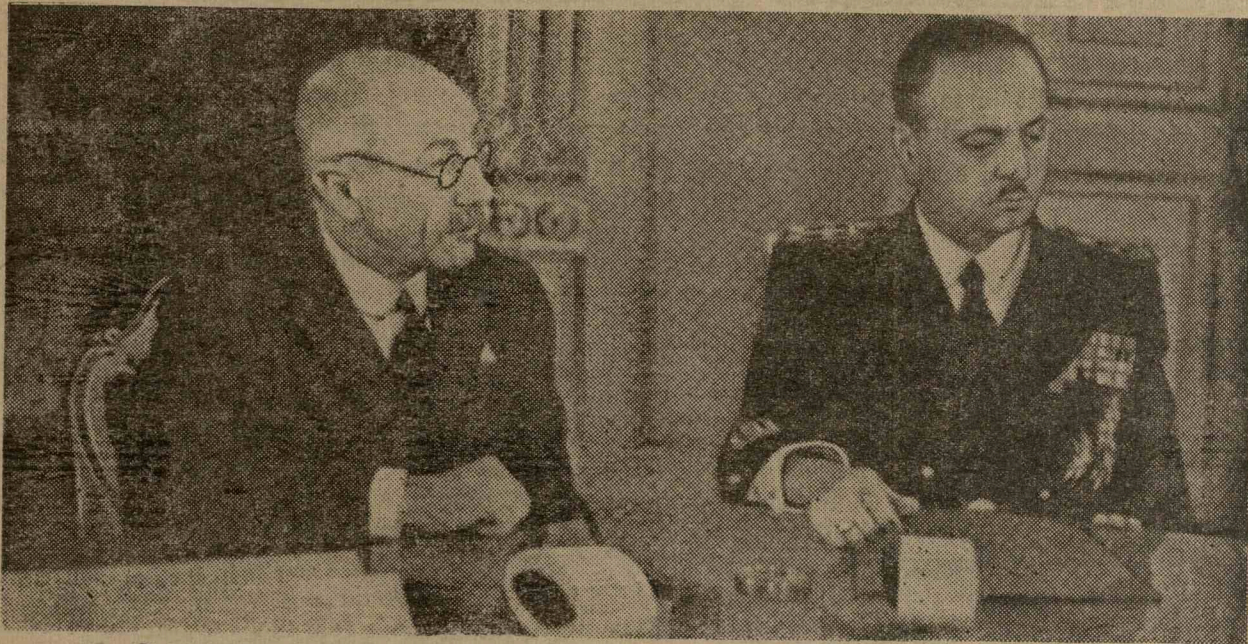
A Romániához szakadt mintegy 150 ezer református nyáj Nagyenyeden teremt magának központot. Az egyházkerület már lefolytatta a tárgyalásokat, amelyek a szervezést útbainditják.

Az Unitárius Egyház felhívása. Erdély kettéosztása az Unitárius Egyház kötelekeit is szétszaggatta. A nehéz idők elviselésére a következő átmeneti intézkedések történtek:

Az Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa kimondotta, hogy az egyházi szervezeti törvény szerinti kormányzási jogát az egyház valamennyi egyházközségre és intézményére nézve mindaddig gyakorolja, amíg ennek lehetősége meglesz; az ezutáni időre pedig ideiglenesen úgy intézkedett, hogy dr. Gál Miklós egyházi főgondnokot megbizta azzal, hogy az E. K. Tanács tagjai közül az új határokon túl maradókat — kiegészítve őket a Felsőfehérvár felügyelőgondnokával — a szükséges további határozatok hozása végett Tordára összehívja s elnököleg is az E. K. Tanács nevében a szükséges intézkedéseket tegye. Egyházi részről az elnöki teendőket az említett időre ideiglenesen megbizta Árkosi Tamás egyházi közügyigazgató, tordaaranyoskői esperest.

Az egyházi főhatóság az egyház valamennyi alkalmazottját felhívja és utasítja arra, hogy maradjanak mostani állásaikban, az ujonnan kinevezettek pedig foglalják el állásaikat, végezzék kötelességeiket s intsek nyugalomra és önfegyelemre a híveket.

A tárgyalások nehéz órái.

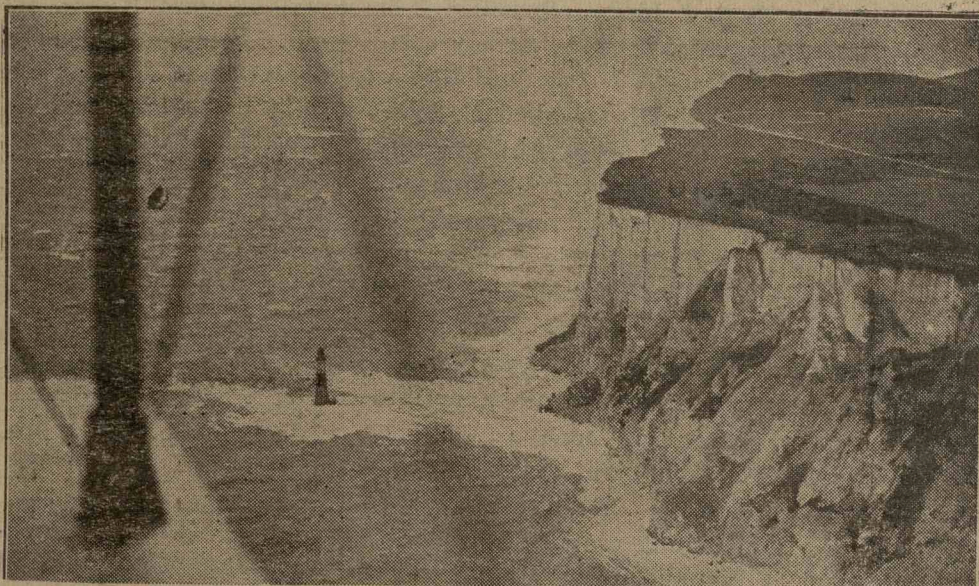

Teleki Pál gróf miniszterelnök.

Csáky István gróf külügyminiszter.

Nehéz csapatokat szállítani Angliába.

Sok találgatásra ad okot, hogy Németország miért halogatja a szárazföldi seregének Angliába való szállítását. Ez a művelet nem könnyű dolog, mert nem a tenger akadályozza a támadást, hanem az is, hogy Anglia partvidékének nagy részét meredek hegyek foglalják el.

A lotharingiai ifjúság.

Franciaország és Németország közt sok háborús viszályt okozott két tartománynak: Elzásznak és Lotharingiának hovatartozása. A 70-es háború alkalmával Németországhoz kerültek, a világháború után újra Franciaország tette rájuk kezét. Most megint Németország kapcsolta magához a két szép tartományt. A francia hadseregben szolgáló ifjúság hazatért és a németek számára dolgozik.

A régi hazában – új határok között.

A postai közlekedés elakadása következtében híradásunk nem tudott lépést tartani az eseményekkel. Beszámolónk a Turnu-Severinben lefolyt tanácskozások ismertetésével ért véget. Most a további eseményeknek rövid összefoglalását adjuk.

A két állam megegyezésének meghiusulása után veszedelmes feszültség keletkezett, amely már közel volt a háború kitöréséhez. A záró jegyzőkönyvben mégis volt egy mondat, amely reményt adott a békes megoldásra. Ennek alapján a tengelyhatalmak külügyminiszterei: Ciano gróf és Ribbentrop közös értekezletre hívták a magyar és román külügyminisztert. Az értekezlet, amelyen Teleki magyar miniszterelnök is résztvett, augusztus 30-án kezdődött és váratlan gyorsasággal fejeződött be. Amikor ugyanis kiderült, hogy a két érdekelt fél nem tud megegyezni, az olasz és német külügyminiszterek följajánlták, hogy a kérdésben döntőbírák lesznek. Az ajánlatot mindkét fél elfogadta. A döntés ennek alapján megtörtént és így 1940 augusztus 30-ika örökre emlékezetes időpontjává lett Erdély történetének.

A döntés értelmében Erdély területének tekintélyes része, mintegy 45 ezer négyzetkilométernyi föld, visszakerült Magyarországhoz. A rendezés nem keltett megnyugvást az erdélyi magyarság körében, mert közvetlen érintkezésben levő, nagy magyar népeiséget szakított el a testvéri közösségből. Román fennhatóság alá jutott az ősi Torda Aranyosszékkel, Dicsőszentmárton színmagyar környékével, a magyar többségű Brassó városa a hétfaluvá, Arad, Temesvár részben magyar, részben magyarlelkű lakóival s ezeken kívül egyes falvak a határvonal közelében. Erdély ásványi kincsekben gazdag déli része Romániának esett, sőt a döntés a földgázforrásokat is kikanyarította Magyarország rovására. Fájdalmas helyzet az is, hogy a Székelyföld felé vezető fővonalakat szétszaggatja a határvonal, ezidő szerint vonaton nem is lehet Kolozsvárról a Székelyföldre utazni.

Mindamellett nem lehet és nem szabad az óriási nyereséget kicsinyelni, amelyet a rendezés Magyarországnak juttatott. Husz esztendő szomorúságai-ban hányszor álmództunk arról: ha még egyszer megérhetnők, hogy a nyugati határvidék, a középen fekvő Kolozsvár és a keleti határokon ékeskedő Székelyföld visszatérhetne a magyar haza kebelére! Ez a forró vágyunk, ez az édes álmunk most beteljesedett: a Székelyföldnek újra közös szive van Magyarországgal s a vérkeringés is, amint értesülünk, vasutak építésével rövidesen megkezdődik.

Általában a határvonal Erdély északi részét keríti a Kárpátok északi és keleti íveléséhez. Nyugaton Kötegyánnál kezdődik, Szalonta alatt megy észak-kelet felé, Szalonta Magyarországhoz tartozik. Váradlestől kissé keletre Hájó alatt, Telegd alatt vonul, onnan kissé délkelet felé kanyarodik, Remetelórév alatt, innen kelet felé megy Zentelke és Nagykalota közt. Innen tovább keletre Gyalu alatt, Kolozsvár alatt, Kolozs alatt, majd északkelet felé fordul. Szentgothárd alatt kanyarodik ismét keletre. Közvetlenül Kecsed alatt vonulva, Köbölkút mellett egyenesen délnek kanyarodik. Mezőbándot, mely Magyarországhoz tartozik, megkerüli. Innen ismét délkeletre halad, Maroskeresztur alatt, Nyárárdtő alatt, Balavásár és Marostő közt megy Nagykend alatt. Innen egyenesen északra, Székelykeresztur alá megy közvetlenül. Ugyancsak közvetlenül Kányád alá, Dálya, Derzs, Zombor és Felsőrákos alatt haladva, eléri az Olt folyót. A folyó mentén dél felé fordulva Bölönnél fordul ismét délkeletnek. Előpatak, Uzon, Nagypatak, Zágon alatt egyenesen keleti irányba fut a történelmi határig. Innen északnak fordulva a mai magyar-orosz határ sarkáig, a régi történelmi határ mentén halad.

Tapasztalt és tanult gazda
termését megháromszorozhatja.

című közel 700 oldalas, számos magyarázó képpel díszített, teljes gazdasági szakkönyve. — A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal együtt csak 80 lej, a bolti ár egyébként 90 lej. A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert utánvételezéssel többbe kerül.

Igyekezzen
mindenki mielőbb beszerezni a

Legjobb tanácsadó: dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

GAZDATUDOMÁNY

című könyvet, amely a legjobb tanácsadó. — Megrendelhető a

MAGYAR NÉP KIADÓHIVATALÁBAN KOLOZSVÁR, BRASSAI-UCCA 5. SZÁM ALATT.

Külföld

A német támadások mérlege. Német hivatalos jelentés szerint augusztus 26-ig a németek ezerötvenöt angol repülőgépet pusztítottak el. Ezenkívül kilencvennyolc záróleggömböt lőttek le. A németek vesztesége 207 repülőgép. A német és olasz ujságok egyöntetűen megállapítják, hogy ezek a számok csupán a repülőgépekben bekövetkezett angol veszteséget fejezik ki. Emellett azonban óriási károkat okoztak a német repülőgépek az angol kikötők, gyárak és katonai táborok bombázásával. Megállapítják ezenkívül a német és olasz ujságok, hogy a német repülők mindig csak katonai célpontokat bombáznak, az angolok azonban polgári célpontok ellen is intéznek támadásokat. Az angolok, hogy Északolaszországot bombázhassák, többször megsértették Svájc semlegességét. Különben Svájc kimondotta, hogy a jövőben az angol repülőgépeket légvédelmi ágyukkal lőni fogják.

India az európai háború befejezése előtt ki akarja vinni függetlenségét. Az angol fennhatóság alatt álló India területén a helyzet mind inkább bonyolulttá válik. Egy igen nagy párt nem hajlandó a Ghandi által felállított békés eszközöket elfogadni, hanem követeli, hogy a hindu szabadságmozgalmat erélyessé kell tenni. A mozgalom vezetői hangoztatják, hogy India teljes függetlenségét még az európai háború befejezése előtt ki kell vinni és nem szabad megvárni, hogy Anglia erőszakosabb politikába kezdessen. Orosz ujságok megállapítják, hogy ha Anglia erőszakos eszközökhöz nyulna az indiai függetlenségi mozgalom leverésére, ez jelenlegi helyzetét még súlyosabbá tenné.

Norvég ujságírók Németországban. Göbbels, német propagandaügyi miniszter, kihallgatáson fogadott 12 norvég ujságírót. Göbbels beszédet tartott a németországi köruton levő vendégek előtt. Beszédében kiemelte, hogy Norvégiára nézve rendkívül fontos a Németországhoz való közeledés gondolatának ápolása és fejlesztése. Kifejtette a német propagandaügyi-

miniszter, hogy Norvégia az új európai rendbe csak Németország segítségével tud beilleszkedni.

Átépítették a Balti államok vasúti vonalait. Oroszországban a vasúti vonalak nyomtávola szélesebb, mint Európa többi államaiban. Az orosz vasutak igazgatósága a Balti államok bekebelezése után azonnal hozzáfogott a Balti államokban levő vasúti vonalak átépítéséhez. A munkálatokat befejezték és a Balti államok vasútait bekapcsolták az orosz vasúti hálózatba.

Luxemburg nagyhercegséget bekebelezték a német birodalomba. A Franciaország és Németország közé ékelt Luxemburg nagyhercegséget a németek a nyugati hadjárat első napjaiban elfoglalták. A német birodalmi kormány Luxemburg nagyhercegséget a német birodalomba bekebelezte.

Olasz repülőgépek bombázták Palesztina partvidékét. Az olasz hadsereg főparancsnokság hivatalos jelentése szerint olasz repülőgépek bombázóport zudítottak Haifa kőolaj telepeire. A bombázások következtében robbanások és tüzek keletkeztek.

Német-orosz gazdasági tárgyalások. A német-orosz gazdasági egyezmény előírásai szerint a két állam félévenként tárgyalásokat kell, hogy folytasson az áruforgalom kérdéseinek megbeszélése céljából. A tárgyalásokra német bizottság utazott Oroszországba.

Bulgária fegyverrel is megszerzi az Égei-tengerhez kivezető utat. Amerikai ujságok híradása szerint Bulgária abban az esetben, ha Görögország nem adja át az Égei tenger mellékén elterülő földcsívet, fegyveresen fogja megszerezni a reánézve fontos területet. Egy amerikai ujság szerint nem lehetetlen, hogy Szovjetország is fegyveresen fogja megszerezni a reánézve fontos tengercsatorákat.

Lengyelország továbbra is kormányzóság marad! Egy német ujság foglalkozik a németek által megszállott Lengyelország helyzetével. Az ujság hangoztatja, hogy a megszállt Lengyel terület tartósan kormányzóság marad. Franck kormányzó kijelentette, hogy a lengyel állam létezése megszűnt és területe a német birodalom elválaszthatatlan része.

Nagy robbanás történt a görög fővárosban. Athén egyik legnagyobb fegyverraktára kigyulladt és felrobbant. Az anyagi kár igen nagy. A szerencsétlenségnek több halálos áldozata van.

Az indokinai kérdés rendezése. Japánnak a francia fennhatóság alatt levő Indokina megszerzéséhez fontos érdekei fűződnek. A kérdés döntő szakaszához érkezett. A japán kormány a francia kormányhoz jegyzéket intézett. A jegyzékben javaslatot tett az indokinai kérdés rendezésére.

Vámközösség Németország és a cseh-morva védnökség között. A német birodalom és a cseh-morva védnökség között rövidesen megvalósítják a vámközösséget. A német birodalmi kormány erre vonatkozólag részletes tervet dolgozott ki.

Az Egyesült Államok utat épít Alaszkába. Az Északamerikai Egyesült Államokhoz tartozó Alaszkát Kanada választja el az anyaországtól. Az Egyesült Államok és Kanada között létrejött megállapodás értelmében az Egyesült Államokat korszerű uttal kötik össze a távolfekvő Alaszkával. Ez a közlekedési út mind hadászati, mind gazdasági nézőpontból rendkívül nagyjelentőségű lesz.

Szovjetország nem kért áthajózási engedélyt a Dardanellákon. Több külföldi ujságban hírek jelentek meg, hogy a Szovjet arra kérte Törökországot, hogy egy balkáni háború esetén az orosz hajók számára tegye szabaddá a Dardanellák nevű tengerszorost. A hírekkel kapcsolatban a hivatalos orosz távirati ügynökség cáfolatot adott ki.

Megállapították Mandzsukuo és Mongolia között a végleges határvonalat. Mandzsukuo és Mongolia között hosszú idő óta tárgyalások folytak a végleges határ megállapítása céljából. A tárgyalásokat sikerrel befejezték és a két ország között megállapították a végleges határvonalat.

Békésen oldják meg az olasz-görög ellentétet. Minden jel arra mutat, hogy Olaszország és Görögország között az ellentéteket békésen fogják megoldani. A két állam között a hangulat az utóbbi napokban nagyon megnyihült.

Ujjá épülnek a norvég kikötők. A háboru pusztításainak áldozatul esett narviki kikötőt a németek teljesen újjáépítették. Ugyancsak megindultak Trondheim kikötőjének újjáépítési munkálatai. A norvégiai kikötők újjáépítése Németországra nézve igen nagy jelentőségű, mert a norvég és svéd vasércet a legrövidebb viziuton lehet a jövőben Németországba szállítani.

Anglia meg akarja szállni az Azori szigetesoportot. Az angol kormány a lordok házának tanácsára meg akarja szállani az Azori szigetesoportot. A megszállást azért akarják végrehajtani, mert a Földközi tengeren újabb bonyadalmak keletkezésétől tartanak.

Franciaországban nincs már német hadifogoly. A megnevezett francia területen levő német hadifoglyok közül a súlyosan sebesülteket eddig nem lehetett Németországba szállítani. Minthogy az összes sebesültek, akik

még eddig francia kórházakban voltak, felgyógyultak, Németországba szállították őket. Franciaországban most már egyetlen német katona sincs hadifogságban.

A Szovjet légi támaszpontot épít a Behring szorosban. A Behring-szoros választja el az Egyesült Államokhoz tartozó Alaszka félszigetet az orosz fennhatóság alatt levő Szibériától. A Szovjet által létesített légi támaszpont 5 kilométernyire van az amerikai hatalom alá tartozó területtől. Hir szerint az Északamerikai Egyesült Államok 30 millió dolláros költséggel megerősítette az alaszka repülő támaszpontokat.

Szerződés Magyarország és Oroszország között. Szeptember 3-án délelőtt aláírták Moszkvában a Magyarország és Szovjetország között az áru- és fizetési forgalom ügyében létrejött megállapodást. Az egyezmény összesen évi hét-

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 25 lej. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

millió dollár értékű és kölesönös árucseréről szól. Magyarország ezer tonnás szállítóhajókat, Oroszország mangánércet, építőfát, aszbesztet és kenőolajat szállít. Ez az első a két ország között létrejött kereskedelmi szerződés. A szerződést orosz részről Mikoyan külkereskedelmi népbiztos, magyar részről Nickl Alfréd rendkívüli követ, meghatalmazott miniszter irták alá. A magyar bizottság szerdán indul vissza az orosz fővárosból Budapestre.

Vissza a régi vezetők höz!

A bécsi döntés pillanatától kezdve az erdélyi magyarság legutóbbi politikai szervezetének alapja is megingott. Többé nem volt értelme fönntartani azt a szervezetet, amelyet a magyarság megalázásával hozott létre a király zsarnoki egyeduralma. A nemzeti újjászületés frontjának kinevezett főnökei, gróf Bánffy Miklós és Szász Pál, hiába igyekeztek a vezetést továbbra is kezükben tartani, a közvélemény azokat hívta élre, akik évek hosszú során át választás útján a közbizalom hordozói voltak.

A történelmi fordulatot az alábbi kiáltvány jelentette be:

MAGYAROK!

Németország és Olaszország a magyar-román határkérdésben a két érdekelt állam felkérésére, mint döntőbírák, 1940 augusztus 30-ikán úgy határoztak, hogy a Romániához csatolt volt magyar területek egyrésze visszakerül Magyarországhoz, Magyarország és Románia előre kötelezték magukat, hogy a döntést elfogadják.

Ezen történelmi sorsfordulat természetes következményeként, a román kormány kijelölésével alakult Magyar Népközösség működésének alapja megszűnt és a számos oldalról megnyilvánult közóhajok is megfelelően, a vezetést ismét az a szervezet

veszi át, amelyet az itteni magyarság a Magyar Párt 1937. évi nagygyűlésén választás útján megnyilvánult közbizalomból alkotott magának. E szervezet megbízatása továbbra is fennáll, tehát úgy a választott központi, mint a vidéki szervek ismét felvesszük működésüket.

Magyarok!

Ezekben a történelmi napokban minden magyar embernek legelső kötelessége legyen olyan komoly, higgadt, fegyelmezett magatartást tanúsítani, amely megfelel a Gondviselés által megérnünk adott nagy esemény jelentőségének. Végezze mindenki rendes napi munkáját. Óvakodjék minden kihívástól, általában minden olyan cselekedettől, amely a közrendet bár a legtávolabbról is veszélyeztethetné. Tartsa mindenki kötelességének a közvagyon biztosítása érdekében a törvényes keretek között mindent megtenni. Mutassuk meg, hogy a nagy sorsfordulat itt arra érdemes magyarokat talált. Törhetetlen egységet és összetartást mutasson e nagy napokban minden magyar.

Az erdélyi magyarság választott képviselőjének nevében:
Dr. gróf BETHLEN GYÖRGY,
elnök.

Minden magyar jegyezze meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság!

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni!

HIREK

Kolozsvár város ünnepe.

A Kormányzó úr Öfömlétsága folyó hó 15-én, vasárnap látogatást tett Kolozsváron. A Fömlétságu Urat és hitvesét százezernyi tömeg részesítette lelkes ünneplésben. A visszakerült, északerdélyi magyarság nevében dr. gr. Bethlen György, az Országos Magyar Párt elnöke üdvözölte a Fömlétságu Urat. Az üdvözlő beszédekre Horthy Miklós Öfömlétsága válaszolt, majd katonai diszfelvonulás zárta be a gyönyörű ünnepséget. A nevezetes eseményről lapunk legközelebbi számában, képek kíséretében részletes beszámolót fogunk közölni.

Erdély jövődjé. Teleky Pál gróf miniszterelnök a magyar képviselőház történelmi ülésén beszédet mondott Erdély visszaesatolásával kapcsolatban, amelynek során — többek között — a következő nagyjelentőségű kijelentéseket tette:

— A visszatért erdélyi városokat megfelelő gazdasági intézkedésekkel felvirágoztatjuk.

A kisebbségekről szólva a miniszterelnök hangoztatta, hogy azok jó bánásmódban fognak részesülni és minden jogot megkapnak.

— Nem megtorolni, hanem építeni akarunk. Elsősorban azt az elvet tartjuk szemelött, hogy azok, akik Erdélyben élnek, általában az erdélyiek igazgassák önmagukat, beleértve azokat is, akik velük együtt éltek Erdélyben, elfelejtve mindazt, ami husz év óta a másik oldalról érte őket. Mindenféle pillanatnyi megtorlást, amelynek ilyenkor szoktak előfordulni, meg fogunk akadályozni, mind polgári, mind katonai vonatkozásban.

Károly király futása. Bár miniket, visszatért magyarokat, már kevésbé érintenek, de mégis érdekelnék a Romániában zajló esemé-

nyek. A több oldalon bekövetkezett területi megnyirbálás a megmaradt területeket is súlyos belső zavarokba döntötte. Mi tudjuk legjobban, hogy mennyi piszok és hitványosság halmozódott fel ott húszesztendő alatt. Most minden napfényre jön és egyik válságból a másikba dönti az országot. Változnak és egymás ellen fordulnak a kormányok. Jelenleg a vasgárda van uralmon. Károly király lemondott fia javára és ugyancsak sietett kifutni az országból. Életét is alig tudta megmenteni, mert a vasgárdisták Temesváron géppuskatüz alá vették vonatát, majd mozdonyra kapva futottak utána, hogy elfogják. A király futása sikerült, Svájcba menekült a nyomában viharzó gyűlölet elől. Volt hívei, ujságjai most szörnyű szidalmakkal illetik. Károly vigasztalásképpen Lupescunét is magával vitte.

Megindult a beszarábiai németek áttelepítése. A német kormány elhárítása folytán a beszarábiai németeknek hazájukba való visszatelepítése megkezdődött. Eddig tizezer német hagyta el Beszarábiát.

Az „Ember tragédiájá“-t horvát nyelven fogják előadni. Madách Imre halhatatlan művét, az „Ember tragédiájá“-t a jugoszláviai Laibachban horvát nyelven elő fogják adni. A szindarabot egy jugoszláv tanár fordította le.

Nagy robbanás Amerikában. Az Északamerikai Egyesült Államok Gips Lowne nevű helységében, egy robbanószer gyár felrobbant és teljesen megsemmisült. A gyár arról volt nevezetes, hogy ott végezték az új szerekkel a kísérleteket. Valószínű, hogy a robbanást merénylők idézték elő.

Szélvihar volt Japánban. A japán szigeteket a Csendes Óceán felől óriási szélvihar sepepte végig. A vihar házak ezreit döntötte össze, hidakat és vasuti berendezéseket rongált meg. A viharoknak nagyon sok halálos áldozata van.

Halálos gépkocsiszerencsétlenség Kolozsvár közelében. Kolozsvár és Szamosfalva között, Moldovan gépkocsivezető Szakács Miklós szamosfalvi lakos tejjesszekerét elütötte. A szekeren ülő hároméves Szakács Irén súlyos sérüléseket szenvedett és a kolozsvári klinikán meghalt. A gondatlan gépkocsivezető ellen az eljárást megindították.

RÖVID HIREK

Vérhasjárvány Kolozsmegyében. Kolozsmegyében és Kolozsváron vérhasjárvány lépett fel. A vérhas a fertőzött gyümölcs terjeszti.

Tűz Kapnikbányán. A szatmarriegyei Kapnikbánya állami bányatelepén tűz ütött ki. A kár hárommillió lej.

Óriási hőség van Törökországban. Törökország keleti részében nagy hőség van. A hőmérséklet árnyékban 42 fok.

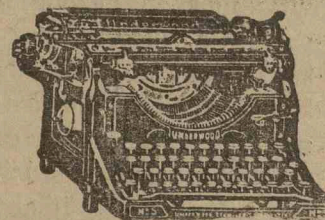
Felrobbant a eséplőgép motorja. A bánáti Verestő község határában egy eséplőgép motorja felrobbant. Schwartz Miklós gépező súlyosan megsebesült.

Összeütközés történt a nagyenyedi állomáson. Nagyenyeden a gyorsvonat tolató szerelvényével ütközött össze. Egy vasutas meghalt, 21 utas megsebesült. A gyorsvonat más mozdonyal folytatta útját Tövis felé.

Patakba fulladt egy kisgyermek. Bucur Miklós, lóvész gazda két éves fiaeskája a patakba esett és vízbe fulladt.

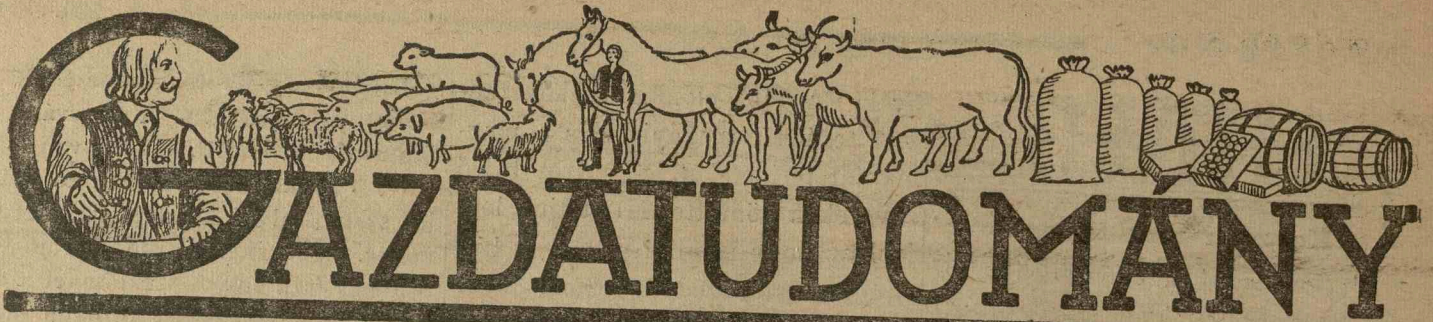
SMITH PREMIER Nr. 60.
REMINGTON
UNDERWOOD és CORONA

IRÓGÉPEK

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító-kellékekből. Speciális javító-műhely az összes rendszerű gépek részére.
Használt írógépek nagy raktára

„RAPID“
IRÓGÉPVALLALAT
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-UCCA 33.

Takarékoskodjunk a takarmányokkal!

Az ideai nehéz gazdasági esztendő súlyos kérdések elé állítja a gazdákat. Különösen fenyegető a téli takarmányhiány. Ezzel kapcsolatban a következőket jegyezzük meg. A zöldtakarmány táplálótértékének kerekén negyedrésze megy veszendőbe, amíg a zöld növényből széna lesz. A lélekzés, az erjedés, a levelek letöredezése veszteséggel jár, másrészt a széna kevésbé jól emészthető, nehezebben rágható, mint a zöldtakarmány. Minthogy azonban a zöldtakarmány nálunk használatos többi eltartási módjánál — a vermelésnél, a zombolyázásnál és a silózásnál — többnyire még nagyobbak a veszteségek, mint a szénakészítésnél, igyekeznünk kell a zölden fel nem etethető takarmányt a levegőn szénává szárítani.

A széna minősége elsősorban attól függ, hogy milyen füvekből áll. Mennyi benne az édes, a savanyu fű, a pillangós és egyéb növény. Másrészt a termelés helyének is nagy a befolyása, amennyiben a hegyi réteken és völgyekben terem a legjobb széna, míg a nedves, lapályos, lapos, vagy az árnyékos erdei réteken rosszabb minőségű szénához jutunk. A virágzás kezdetén kaszált széna jobb a későbbinél; a száraz években termett és jó időben behordott széna értékesebb a nedves évek termésénél, vagy a sokat ázott szénánál. Minthogy a széna 6—8 hétig még erjed a kazalban, csak ennyi idő elteltével kezdjük etetni, mert különben hasmenést vagy kólikát okoz és elgyengíti az állatokat.

Fontos szénáink: a rétiszéna, a sziki széna, a sarju, a csalamádészéna, a muharszéna, a herefélék (lucerna, vöröshere, fehérhere, biborhere, baltacim stb.) szénája. A fehérjében, csontképző sókban és vitaminokban gazdag lucernaszéna finom örleménye — a lucernaliszt — eredményesen pótolja a búzakorpát növendékek, fejőstehenek és sertések takarmányában. Minden széna annál értékesebb, minél több benne a leveles rész. Ezért kell a füveket gondosan szénává szárítani, a szénát pedig óvatosan behordani, különben éppen a levélzetet, a legértékesebb részt veszítjük el. Meg kell még említenünk a zabosbükkönyszénát, melynek táplálótértéke főképpen attól függ, hogy minő arányban tartalmazza a zab részeihez képest a bükkönyt. Minél több a zabosbükkönnyben a bükköny, annál gazdagabb fehérjében s így annál értékesebb is.

Szalma- és pelyvafélékhez akkor jutunk, ha gazdasági növényeinknél a magképzést, vagyis a

teljes beérést megvárjuk, a növényeket érett állapotban lekaszáljuk és belőlük a magot kicsépeljük. Ugyanaz a növény tehát ezek szerint fiatal korában szénát, előregedett állapotban szalmát adhat. A szalma — elfásodottabb sejtei következtében — kevésbé jól emészthető és nehezebben rágható, mint a széna. A kérődzők több szalmát tudnak fogyasztani és jobban is emésztenek, mint a ló. Legjobban a juh értékesíti a szalmát.

A gabonaszalmák közül a tavaszi árpaszalmát becsüljük a legtöbbször s tehénnek és juhoknak egyaránt adjuk. Hasonlóan ítéljük meg a zabszalmát is. A búzaszalma lovak takarmányában használható fel. A tavaszi búzaszalma gyomosabb és kevésbé fás, tehát jobb, mint az őszi búzaszalma. A rozszalma rendszerint igen kemény és alig emészthető, úgyhogy csak kivételesen etetjük, még pedig többnyire lovakkal, legnagyobb részét alomnak használjuk. A kóré, ha közvetlen a csövek letörése után vágjuk le, igen jó szalmaféle, mely nálunk sok helyen a ridegmarha tartásának gerincét alkotja. A kórét a legáltalánosabban szálisan teszik az állatok elé, még pedig rendszerint az etetés végén és az állat előtt is hagyják a következő etetésig. Így az állat apránként kiválasztja az értékesebb részeket, tehát a leveleket és a fiatalabb szárrészeket. A visszamaradó izéket tüzelőnek használják. Ha a szarvat teljes egészében akarjuk értékesíteni, fel kell aprítani. A szokásos szecsakázás helyett legjobb a kukoricaszarvat tépelt állapotban répával, répaszelettel, tökkel stb. keverve, vagy sós vízzel leöntve, füllesztett állapotban etetni. Nagyon jó a téli takarmány-szükséglet biztosítására, ha a feltépett kórét csalamádéval, feldarabolt répával, répaszelettel, répa-levéllel összekeverten besavanyítjuk. A kóré az a takarmány, amelyet a legtöbb helyen még mindig nem becsülnek meg eléggé és amelyek felhasználásánál a legnagyobb hibákat követik el. Sokszor előfordul, hogy a gazda takarmányhiányról panaszkodik és a kórét mégis veszni hagyja. Hangsúlyozzuk tehát, hogy a kóré, ha idejében behordjuk, a gyengébb szénákkal egyenlő értékű, jóminőségi takarmány. Felhasználásához azonban érteni kell. A legfontosabb követelmény az, hogy a kukoricaszarvat a csövek letörése után azonnal hordjuk be védett helyre. Vétkes könnyelműség, ha a kórét tavaszig a földben hagyják, mert teljesen elfásodik, levelei letöredeznek, eső és hó kilugozza, úgyhogy értéktelen

anyag lesz belőle, melyet etetni már nem érdemes, pedig egy kis gonddal értékes takarmányt biztosíthatunk volna belőle télen rendszeresen szükösen élő állataink számára.

A *hüvelyesszalmák* több fehérjét tartalmaznak és valamivel táplálóbba, mint a gabonaszalmák.

A szalmaféléket ujabban nemcsak szálasan vagy szeckázva etetik, hanem finom *liszt* alakjában is. A *szalmaliszt* könnyen és alaposan elkeverhető a vizenyős takarmányokkal és a darával, jól megfülled a pácolt takarmányban. A gabonaszalmák lisztje eléri a gyengébb, a hüvelyes szalmáké a jobb minőségű rétiszenák táplálóértékét.

A magvak kicsépelésekor kapott *peleván* és *töreknek* rendszerint nagyobb a táplálóértéke, mint a szalmának. A *gobanapelyvák* közül legtöbbet ér a *zabpelevya*, elég jó takarmány a *buzapelyva* is, míg a *rozspelyva* értéke csekély. A toklászos *árpapelevvát* mindig füllesztve etetjük, mert a rajta előforduló sugárgomba, a népisen gugának nevezett sugárgombabetegséget okozhatja. A hüvelyesek, köztük különösen a *herefélék pelyvéja* és *héja* értékes takarmányok. Ezeket fejóstehenek, anyajuhok és bárányok etetésénél értékesíthetjük jól.

Dr. Zajtay Artur.

Milyen zöldségmagvakat lehet vetni szeptemberben?

Ősz elején, tehát szeptember hónapban többféle zöldségmagvat lehet vetni. 25 centiméter sortávolságban ritkásan vethetünk télisaláta magot. A kikelt palántákat nem ültetjük más helyre, hanem eredeti helyükön ápoljuk tovább. Vethetünk koratavaszi palántának nyári fejessaláta magot. A hideg idő beálltával a nyári salátát falombbal, vagy szalmával vékonyan letakarjuk. Vethetünk még szeptemberben sóska és paraj magot.

Az esőzések következtében javultak a kukorica terméskilátásai.

Az augusztus második felében felépett esős időjárás javított a kukorica vetések állapotán. Ha szeptember hónap meleg lesz, a kukorica termése be fog érni, mert az esőzések következtében most már jól fejlődik.

Miért fontos dolog ősszel a gyomok irtása?

A gyomokat ősszel is kell irtani a kertben, mert elhullatják magvaikat és megtöltik gyommal a kert talaját. Ezért tehát azokban a táblákban sem szabad gyomot megtűrni, ahonnan a konyhakerti növényeket betakarítottuk. Akí ilyenkor gyomot irt, tavaszi munkáját könnyíti meg!

Hogyan tartjuk el a hagymát?

A hagyma eltartásánál a legfontosabb szabály, hogy a hagymafej külső héját nem szabad lehántani. Ez ugyanis védelmet nyújt a rothadást okozó csirák ellen. A hagymát szárazon és osztályozva kell raktározni, száraz, hideg helyen. A legjobban koszoruba fonva és felakasztva áll el a hagyma. Vékony rétegben kiterítve a padlason

is jól eltartható, de nagyobb hidegek esetén le kell fedni pokróccal, vagy zsákokkal. Ilyen módon nem kell attól tartanunk, hogy a fagy ártani fog a hagymának.

Az elraktározott hagymát időnként át kell vizsgálni és a romlásnak indult fejeket ki kell válogatni, mert a romlás az egészséges fejekre könnyen áterjed. Fontos dolog továbbá tudni, hogy a nagyobb fejek hamarabb romlanak, mint a kisebb fejek. Ezért először mindig a nagyobb fejeket használjuk fel. Az apró, tömött fejek jól kitaranak tavaszig és nehezebben is indulnak cikázásnak, mint a nagy fejek.

Gyenge szőlőtermés lesz Franciaországban.

Az augusztus hónapi időjárás tovább a szőlőtermés kilátásait. Mind minőségileg, mind mennyiségileg rendkívül gyenge termésre számíthatnak.

A Maros és a Küküllő mentén elpusztult a szőlőtermés.

A Maros és a Küküllő mentén a peronoszpóra betegség a szőlőtermést csaknem teljesen tönkretette. Nagyon sok helyen nem is számítanak az idén szüretre. A szomorú helyzet következtében a bor ára kétszeresére emelkedett.

Drága a vaj és méz Csikban!

Csik megye híres volt kitünő minőségű mézéről. A havasi virágok pompás méhlegelőt szolgáltatnak és ezekből illatos, valóságos gyógyszer-számba menő mézet készítenek a méhek. Sajnos, az idén a rendkívül hideg időjárás következtében nagyon gyengén sikerült a mézszüret. A pergetett méz ára kilónként 60—65 lej, a csemege lépesmézé kilónként 80—85 lej.

A vajban is nagy hiány mutatkozik. A házivaj 130—140, a teavaj 180 lej kilónként.

Állatárak Nagyváradon.

Hizott ökör 21—22, jármos ökör 19—20, vágó marha 17—18, gyengébb minőségű vágómarha 14—16 lej élő-súlyban kilónként.

Kövér disznó 37—41, soványdisznó 38—41 lej kilónként.

Igás ökör páronként 25—40 ezer lej. Fejős tehén darabonként 10—18 ezer lej.

Kérjen mutatószámot gyermeke számára az

ÚJ CIMBORA

CIMŰ KÉPES GYERMEKLAPBÓL.
MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

KOLOZSVÁR, BRASSAI-UCCA 5. SZ.

EI ÓFIZETÉS:

EGY ÉVRE . . . 200 LEJ

FÉL ÉVRE . . . 100 LEJ

NEGYED ÉVRE 50 LEJ

Magyar történelmi sorsfordulók.

Teleki Pál gróf, magyar miniszterelnök beszédében megemlítette, hogy a magyar sors kereké ismét fordult egyet. Még pedig elég nagyot. Magyarország a bécsi döntőbíráskodás alapján Erdély egy részét visszakapta. Így mintegy millió főnyi magyar és körülbelül ugyanannyi román, magyar uralom alá került.

A magyar történelemnek ez az új sorsfordulata eszünkbe juttatja azokat a nagy eseményeket, melyek ezer év óta népünk életét döntő módon meghatározták. A mostani nagy esemény hatása alatt vegyük számba a magyar történelem legnagyobb sorsfordulóit.

Népünk sorsát Európában a letelepedés helye határozta meg elsősorban. Őseink olyan vidéken telepedtek le, mely a keleti és nyugati világ határa volt. A Kárpátok hegyeitől körülvett Magyarország őseink letelepedése óta a keleti és nyugati népek összeütköző érdekeinek tűzébe került. Magyarországtól nyugatra laktak a németek, olaszok és franciák, keletre pedig az oroszok és a vándor népek megszámlálhatatlan fajtái. A magyarok száz esztendőn keresztül országukat csak főhadiszállásnak tekintették. Gyakran megrohanták a szomszédos nyugati népeket s alaposan megsarcolták őket. De Szent István király idejében a keresztyén válásra tértek. Megtérésük a második nagy sorsforduló volt a magyar történelemben.

Őseink ettől kezdve a keresztyén vallás védelmezői lettek. Ez a védelmező feladat sok száz esztendőre meghatározta a magyar nép életét. Kelet felől jöttek a bessenyők, jöttek a kúnok, jöttek a törökök s mind a magyarságba ütköztek. Legnagyobb erővel a tatárok támadtak. Mindkét nép szinte halálos csapást mért Magyarországra.

A tatárok ezelőtt mintegy 700 esztendővel törtek be Magyarországba. Betörésük előtt békét és szövetséget ajánlottak IV. Béla magyar királynak és szabad átvonulást kértek Németország felé. A király azonban inkább felvette a harcot. De a tatárok legyőzték a magyar hadsereget s azután rettenetesen elpusztították az országot. Egyes külföldi országokban már azt hitték, egészen vége van Magyarországnak. IV. Béla király azonban szívós munkával újra felépítette az országot. 30 év múlva Magyarország már ismét olyan erős volt, hogy megsemmisíthette a német császárt a cseh király ellen.

A nagy tatárveszedelem után száz év múlva déli irányból támadt új ellenség: a török. Ettől kezdve a magyarság több, mint háromszáz esztendőig állandóan a török támadások célja volt. Ha meghódított volna, Európa nyugati népei ma nem lennének olyan hatalmasok, mert a török támadás feléjük irányult volna. De a magyarság még akkor sem hódolt meg, mikor a török támadás az országot már három részre szakította.

Ez a szörnyű sorsforduló ezelőtt majdnem 400 esztendővel következett be. Addig Magyarország egységes volt; a területe mindig magyar uralom alatt élt. Amde mikor a törökök foglalták el, Erdély török fennhatóság alatt élő magyar fejedelemség lett, az ország nyugati és északi területei pedig a bécsi német császár uralma alá kerültek. Ez a német császár egyúttal magyar király is volt. De magyarul nem tudott s a magyarokkal nem is bánt jól. Így a magyarság két tűz közé került: egyszerre kellett védekeznie a török és német veszedelem ellen.

Az ország három részre való szakadása mintegy 200 esztendő s rettenetes szenvedést hozott a magyar népre. Pusztította török, pusztította német, — mérhetetlen kár érte napról-napra. Egész vidékekről kipusztult a magyar. Később az elpusztult és elnéptelenedett vidékekre új lakosok telepedtek le. Ezek azonban már nem voltak magyarok, hanem szerbek, románok, horvátok, németek. Mikor aztán a törököket végleg kikergették az országból, a magyar nép kisebbségben volt a saját országában. Az ország élén a bécsi császár állott, mint aki a magyar királyi címet is viselte. Ez az uralkodó a magyarságot nagyon elnyomta. Az elnyomás miatt a magyar nép II. Rákóczi Ferenc vezetésével fegyvert fogott és hosszú harcot vívott. Az osztrák-német uralkodó aztán a háború befejezése után kibékült a magyarsággal. Ezelőtt 218 esztendővel a magyarság és a bécsi német császári uralkodó család olyan egységet kötöttek, melyben egymás jogait elismerték és kölcsönös védelmet fogadtak.

Húsz év múlva a magyarság valóban védelmére sietett az uralkodóháznak. A császári családot ugyanis Európa majdnem minden hatalma megtámadta. Egyedül a magyarok tartottak ki Mária Terézia uralkodónő mellett és megmentették trónját. Amde az uralkodóház csak rövid ideig emlékezett erre a szolgálatra. Pár évtized múlva újból megkezdődött a magyarság elnyomása. Ettől kezdve majdnem 100 esztendő telt el, míg a Habsburg uralkodó család belátta, hogy a magyarokkal ki kell békülni. Ez az osztrák-magyar kiegyezés ezelőtt 73 esztendővel történt meg, 1867-ben. A magyarok és osztrák-németek fátyolt borítottak a multra s egy közös osztrák-magyar államot csináltak. Ebben az államban élt a magyarság a világháború végéig.

Ezelőtt 20 évvel, 1920 június 4-én Magyarországot kényszerítették a triánoni békeszerződés aláírására. Ebben a békeszerződésben Magyarország elveszítette területének kétharmad részét. Mintegy 3 millió magyar került idegen uralom alá, szomorú kisebbségi sorsba. Legtöbb területet Románia kapott: egész Erdélyt, Kőrös és Máramaros vidékét, valamint a Bánságot Temesvárral. Több mint másfél millió magyar élt ezeken a területeken. Most a bécsi döntés Magyarországnak visszaitélte egykor elvesztett területeinek szinte felét. Ennek az eseménynek hatását nemsokára érezni fogjuk.

Mulattató.

A MAGYAR ZASZLÓ.

Lobogjon a magyar zászló
Magasan az égre!
Hír, dicsőség koszorúzza,
Ezer áldás érje!

Lángra gyúl a magyar nemzet,
Ha látja a színét:
Szent öröme lobbantja
Minden magyar szívét.

Harci kürtök harsogása
Zúg le róla hozzánk,
Fényes képek hosszú sora
Büszkén mosolyog ránk.

Mikor leng a fuvalomban,
Mint egy égi kendő:
Ezredővnek hattyómányit
Ringatja a szellő.

Öseinknek lelke leng ott,
A lobogó szárnyán:
Énekeljünk szabadságdalt,
Mind alája állván.

És tegyük egy szent fogadást:
Soha el nem hagyjuk!
Megvédjük az ellenségtől!
Fennen lobogtatjuk.

Lobogtassuk lelkesedve
A világ szemébe
Rajta ragyog oltár gyanánt
Édes hazánk képe.

Érte éljünk. És hogyha kell;
Vérünk érte hulljon...
Koporsónkra szemfedőül
Lobogónk boruljon.

PÓSA LAJOS.

Bőr János uram kívánsága.

1849 augusztus másodikán történt a debreceni csatában, hogy egy golyóváltás alkalmával egy orosz tiszt átlőtt vállal leesett a lóról s keserves nyögések közt fetregett a földön.

A kapujából látta ezt Bőr János debreceni gazda, látta azt is, hogy a tiszt integet neki, s a szenvedés nemzetközi nyelvén megértette, hogy a sebesült tőle segítséget esd. Habozás nélkül odament, fölvette erős karjaiba s bevitte a házába.

De még le se tette, ott termettek a poros, dühös, puskaporfüstös honvédek s a tisztet agyon akarták löni.

De Bőr János fölkapta az öreg fejszét, az ajtóba állt s így szólt:

— Akit én a házamba fogadtam, az az én vendégem. Mint magyar ember, nem engedhetem meg, hogy a hajaszála is meggörbüljön. Az ellen pedig mint magyar ember és keresztény ember egyaránt protestálok, hogy a magával tehetetlen sebesültet

bántalmazni merjék. Még pedig fejszével protestálok.

Nem tudom, mert arról nem értesültem, hogy az izgatott harcfiakra melyik szó hatott. Végül ott-hagyták Bőr Jánost a sebesült muszkájával együtt s tova siettek.

A tiszt mindent látott onnan belülről s mikor a gazda belépett, hogy sebét friss vízzel megmossa, köszönetet rebegve nyujtotta feléje ép balkezét.

Mikorra a tisztet levetkőztette, úgy ahogy a sebét is bekötözte, inni is adott a nyavalyásnak, a feje alját is megigazította, a harc elvonult s a város lecsöndesedett. Ekkor a tiszt balkézével egy cédulát irt, átadta neki, hogy azzal menjen a vezénylő tábornok lakására s majd rendbe jön minden.

A nagy, kéttornyú templom előtt egy teljes gyalogezred állt, előtte a rezesbanda, mely tele tüdővel fujta egymás után két császárnak a himnuszát — és egy nemzetnek a halálát. Bőr János uram neki támaszkodott a városház oszlopának, szemére huzta a kalapját s csak úgy alóla nézett a villogó sisakok, fegyverek ezreire, a pogányok seregeire. Én jó Istenem, hogy mertek azok a gyerekhonvédek ezekkel a szakállas pusztai farkasokkal szembeszállani!

Jöttek a tiszt urak a városházára, az az aranygalléros ott legegélül bizonyosan a főfő-generális. Bőr János uram eléje lép, úgy ahogy dukál, nem éppen dacosan, de nem is alázatosan, köszön neki s a papirost a kezébe adja.

A tábornok megáll, elolvassa, arcán meglepetés látszik, hátrafordul, beszél valamit a tiszteknek, mind élénk fölkiáltásokat hallatnak, s ekkor előlép egy osztrák tiszt (az uniformisát már ismeri Bőr gazda, mert voltak ilyen foglyok Debrecenben) s magyarul így szól:

- Hol van az az orosz tiszt megsebesülve?
- A jobbválla van keresztüllöve.
- Tudja-e kend, hogy ki az?
- Honnan tudjam, mikor nem értek a nyelvén.
- Az bizony egy valóságos Dolgorucki herceg
- Herceg? Már én arról se tehetek.

Pár perc múlva Bőr János uram vezetése alatt két orvos, az osztrák tiszt s egy szakasz katona indult a sebesülthöz. Nagy ur lehet, gondolá az öreg, hogy ilyen ceremóniával mennek a segítségére. Hogy elbámul majd az anyjuk, ha ezzel a sok cifra néppel a portára bevonulunk.

Az orvosok azonnal a seb kikutatásához fogtak, s szerencsésen ki is vágták valahonnan a golyót s utána annak orvosi rendje és módja szerint bekötötték a sebet. El is akarták rögtön vinni valami Szent Mihály lován, de a herceg kérte, hogy hagyják ott. A lakás tiszta, az udvar árnyékos, van kert is hozzá, ő ebben a jóleső esőndben marad egypár napig s akkor maga fog jelentkezni. Csak azt kívánja, hogy az őrség maradjon a háznál.

Ugy is lett. A fiatal sebesült ott maradt Bőr János uram házában, s naponta fogadta a tisztek egész tömegének látogatását. Az udvarban egy káplár vezetése alatt hat ember tanyázott, egy közülök éjjel-nappal a kapu előtt járkált föl s alá. A sebesült a generális konyhájáról kosztolt, a legénység is valami katonai kantinból hozta magának a menázsit, nem volt velük semmi baj. Sőt fölsöpörték mindennap az udvart, föl is locsolták, kapáltak és öntöztek a kertben, illedelmes, jó fiúk voltak ezek a hires kutyafejű tatárok. Főzött is egyszer nekik Bőr Jánosné nemzetes asszony vagy négy rőf debreceni kolbászt s ugyancsak elcsudálkozott rajta, hogy ezt a muszkák nyers uborkával ették. De még jobban elcsudálkozott azon, hogy nem lett tőle semmi bajuk.

Ötödik nap Dolgorucki herceg fölkelt az ágyból s elhivatott egy tolmácsot, hogy a háziaktól búcsút vegyen.

— Arról van szó, Bőr gazda, hogy mit kíván az öt napért?

Bőr uram nagyot bámult.

— Miféle öt napért?

— Amit a herceg itt töltött magánál.

— Csak nem fizettetek a vendégemmel? Mondja meg neki, hogy ez nálunk nem szokás. Kiszólának a városból, ha megtenném.

A tolmács megmagyarázta a hercegnek.

— De maga az életemet is megmentette, — felelt elcsudálkozva az orosz.

Bőr uram rántott egyet a vállán.

— Minek tartana engem az az ur, ha azért pénzt számítanék föl?

Az orosz meghatottan nyujtotta ép balkezét a civis felé. Ezt már elfogadta, meg is szoritotta a gazda.

— De az aranyórámat láncostól csak elfogadja?

— Nem lehet, — felelt az öreg elborult arccal, — mert az ur mégis csak katonája annak az ellenséges hatalomnak, mely ezt a nyomorult országot elgázolta. Tartson meg szives emlékében, az Isten áldja meg.

Az oroszok elvonultak, jöttek a németek... rémuralom borult az országra.

Vagy két esztendő múlva, egy napon a bezirkerhez, vagy nem tudom miféle állathoz citálták Bőr János uramat.

— Maga az a Bőr János, aki 1849 augusztus 2-án megmentette Dolgorucki herceget, Mikós cár öfelsége főhadsegédének a fiát?

— Én nem tudom, ki ija-fia volt, csak annyit tudok, hogy herceg volt és sebesült volt. Ott feküdt a házában öt napig.

— Dolgorucki herceg kérésére a mi kegyelmes császáruk kegyeskedett kendnek emberbaráti cselekedetért egy érdemrendet adományozni.

— Micsodát?

— Érdemrendet, melyet holnap délelőtt nyilvánosan és ünnepélyesen a mellére tűzünk.

— Nagyon köszönöm, de én nem leszek jelen.

Általános hülledezés támadt.

— Micsoda beszéd ez!

— Én oroszoknak és nem osztrákoknak tettem szolgálatot, ha tettem. De nem is tettem. Én csak felebaráti kötelességemet teljesítettem. Nekem ezért földi jutalom nem jár. Az oroszoktól sem fogadtam el, mért fogadjam el a németektől. Minden jót kívánok.

Ezzel kifelé indult. De az ajtóban hirtelen megállt. Alakja már nem volt olyan merev, mikor visszafordult. A hangja pedig éppen alázatos volt, mikor megszólalt.

— Azt tetszett mondani, hogy a császár öfelsége akar megjutalmazni?

— Azt.

— Hát e szerint a császár öfelsége kegyes jóindulattal viseltetik irántam?

— Biztosra veheti.

— Hátha én valami mást kérnék tőle, megadná?

— Lehet.

— Hát akkor kérek. Tekintetes ur, vegye eszébe az én nagy kérésemet.

— Mi az? Beszéljen.

— Tekintetes ur, a mi áldott jó papunk, Könyves Tóth Mihály, nehéz rabságban sinylődik Józsefstadt városában... Sziveskedjék a császár öfelségéhez fölterjeszteni alázatos kérésemet, hogy tessék a papunkat szabadon bocsátani. Nem kérek én semmit a világon, csak ezt.

A tisztviselő csak ennyit felelt:

— Elmehet.

Nehéz szívvel fordult ki a szobából Bőr János uram, de a folyósón megállt. Gondolkodott. Végre visszafordult, s bement a bezirkerhez.

— Tekintetes ur! Utóljára próbálok valamit kérni. Engedjék meg néhányunknak, debreceni öreg polgároknak, hogy elmenjünk Józsefstadtba s husvétkor Könyves Tóth Mihály nagytiszteletű ur szolgáltassa nekünk az urvacsorát.

... Ezt megengedték. Bőr János uram és néhány polgár elutazott Józsefstadtba. Vittek magukkal Sesztakerti bort, debreceni kenyeret; a debreceni nagytemplom kelyhét; K. Tóth Mihály uram palástját...

... És Könyves Tóth Mihály uram a debrecenieken kívül háromszáz rab magyarnak felekezeti különbség nélkül isteni tiszteletet tartott és kiszolgáltatta az Úrvacsorát Józsefstadtban, az Urnak 1851-ik esztendejében... de jó maga még ezután is öt esztendeig zörgette a fekete osztrák rabbilincseket.

Rákosi Viktor.

APRÓSÁGOK ADOMÁK

Mire tanít a növénybonctan tudománya a krumplival kapcsolatban?

A krumpli elkészítésével kapcsolatban általános rossz szokás, hogy meghámozva főzik meg. Sokkal helyesebb pedig a krumplit héjában főzni. A héjában főtt krumpli kétféle okból értékesebb. Nem lugozódnak ki belőle a vízben oldódó vitaminok és nem kerül szemétké a krumpli legértékesebb része. Tudni kell ugyanis, hogy a krumplinak éppen a héja alatt van egy olyan réteg, amely nagyon sok fehérjét tartalmaz. Márpedig a legértékesebb tápláló anyag a krumpliban éppen a fehérje, mert pótolja a húst. Ha megfőzve hámozzuk meg a krumplit, abban az esetben a héj egész vékonyan lejön és a fehérjében gazdag réteg nem vész kárba. Az elmondottak igazolják, hogy a növénybonctan és élettan tudományának nagy gyakorlati jelentősége van.

Harc a nyulak ellen.

Ausztráliában a nyulak a gazdáknek mérhetetlen károkat okoznak. Ezért minden eszközzel és minden módon harcra keltek a nyulak ellen. Legutóbb hatalmas kerítéseket építettek Nyugat-Ausztráliában, hogy megakadályozzák a nyulak terjedését. Nyugat-Ausztrália egy vidékén 1800 kilométer hosszú kerítést építettek a nyulak ellen. Minthogy azonban a nyulak valami módon a kerítés mögött elterülő területet is ellepték, 150 kilométerre az első kerítéstől még egy egy kerítést építettek, sőt legújabbán már harmadik kerítés építése is szükségesnek mutatkozott. A nyulak ellen épített kerítések eddig háromszázmillió lejnek megfelelő összegbe kerültek.

Különös tüzeset.

Egy északamerikai városban történt az alábbi különös eset. Egy hölgy kalappal a fején a sétatér egy padján üldögélt. Egyszerre csak a kalap meggyulladt és égni kezdett. Em-

berek szaladtak oda és letépték fejéről a kalapot. A vizsgálat során kiderült a következő: A nő kalapján egy gömbölyű üvegdisz volt, amely mint nagyító üveg összegyűjtötte a nap sugarait. Az összegyűjtött sugarak meggyújtották a könnyen éghető anyagból készült kalapot.

Figyelmeztető számok

A patkányok által okozott kár óriási összegre rug. Így például az Északamerikai Egyesült Államokban a patkányok évente kétszázmillió dollár, Angliában tizenöt millió font, Franciaországban ezer millió frank, Németországban kétszázmillió márka és Dániában harmincmillió dán korona kárt okoznak. Ezek a számok figyelmeztetnek arra, hogy minden lehető módon irtani kell a patkányt, mint az emberi javak legnagyobb pusztítóját.

Meddig tud éhezni a tyuk?

Angliában egy worcesteri birtokos gépkocsi színjében egy tyukot ültetett meg. A birtokos másnap szerencsétlenség következtében meghalt és a színt 19 napig nem nyitották ki. Amikor a színt kinyitották, a kis ládával leborított kótló életben volt. Néhány nap alatt a teljesen legyengült és kimerült tyuk megerősödött és a hosszú koplalásnak semmi nyoma sem látszott rajta.

A jó tanuló.

— Apám, most már nem ülök a legutolsó padban.

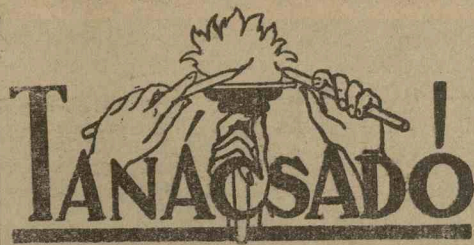
— Hogyan? — kérdezi az apa.

— Ugy, hogy a padot festik.

Ha okosabb lett volna.

— Az első férjem okosabb volt, mint te.

— Ha okosabb lett volna, akkor nem vett volna ő is téged feleségül.

L. I Csikrákos. Kérésével forduljon az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület gyógynövény termelési szakosztályához. Címe: Kolozsvár, Majális-utca 16. sz. A szakosztály mind a termelésről, mind pedig az értékesítésről és a létező fodormenta telepekről felvilágosítással fog szolgálni.

G. F. A dió éretlenül való leszedését a törvény tiltja. Ettől eltekintve nálunk általános hiba, hogy a diót igen korán szedik le. Emiatt aztán sokat veszít minőségéből és kereskedelmi értékéből. A korán leszedett dió ugyanis még nem tökéletesen érett és így nem elég izletes. De sokat veszít súlyából is, mert a bele összezsugorodik. Másrészt az éretlen dió, kivált nedves időjárásban, könnyen megpenészedik, megromlik. Ezenkívül a korán leszedett dió zöld burkolata nehezen válik le a mag héja megbarnul, amiért a kereskedő az ilyen diót csak alacsony áron vásárolja meg. Ha tehát jó minőségű diót akar nyerni várja be, amíg a dió jól megérik és csak akkor szedje le, amikor már hullani kezd és a termés nagyrészen a zöld héj felreped.

R. L. A fűvön és a fákon különösen a fűzfán található kakuknyál egy bogár munkája. Az ugynevezett kabóca fiatal lárvája, hogy ellenségei elől magát megvédje, testéből habos váladékot izzad ki és ezzel teljesen beburkolja testét. A kabóca addig él a kakuknyálban, amíg bebábozódik és elhagyja a bábót. Miután a kabóca a bábót elhagyta, rendes bogár módjára folytatja életét. A kakuknyál tehát nem a kakukmadártól származik.

ERDÉLY LEGJOBB MEZŐGAZDASÁGI
ÉS KÖZGAZDASÁGI SZAKLAPJA: A

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

MUTATVÁNSZÁMOT
INGYEN KÜLD A KIADÓHIVATAL

KOLOZSVAR
BRASSAI-UCCA 5. SZÁM.

Előfizetési díja
egész évre csak

80.- lej.

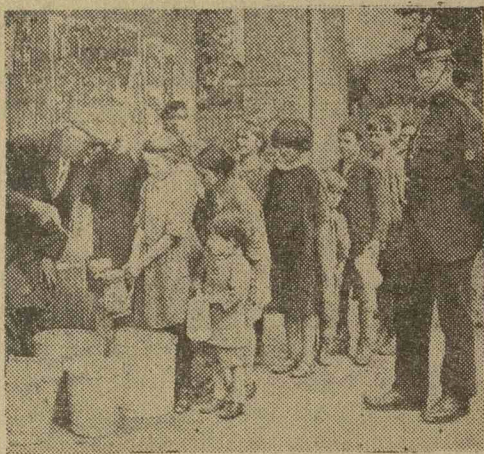
Olasz gyarmati katonaság.

Az Anglia ellen folyó nagy német támadásokkal párhuzamosan Afrikában olyan hadmozdulatokat végeznek az olaszok, amelyek közeli támadásra mutatnak. Olaszországnak afrikai gyarmatain kitűnően felszerelt katonasága van. Képünkön az olaszok afrikai hadseregének egy osztagát mutatjuk be. Ezek a katonák ló helyett a »sivatag hajóján«, tevén teljesítenek szolgálatot. Minthogy a teve nagyon jól bírja a forróságot és nagyon igénytelen állat, naponta óriási utat portyáznak be az olasz katonák.

Az ideges London.

A németek sorozatos támadása következtében London lakossága állandó félelemben él. Ennek következtében napirenden vannak a háború elleni tüntetések. Egyik képünkön bemutatjuk, amint a rendőrök letartóztatnak egy nőt, aki a háború ellen tüntetett. Másik két képünkön londoni szegény gyermekeket mutatunk be. Nagy számban jelennek meg az élelmiszer elosztó helyeken, hogy ételhez jussanak.

Népi előadás a budapesti városi színházban.

Magyarországon a népművészeti és népviseleti mozgalmakat »Gyöngyösbokréta« néven foglalják össze. A budapesti Városi Színházban »Gyöngyösbokréta« előadást rendeztek, amelyen 50 falu népe vett részt. Az előadásokat nagy gyönyörűséggel szemlélte a főváros lakossága. Képünkön az előadás szereplői közül a kalocsai leányokat mutatjuk be.

K. L. A szaharin a cukornál 400–500-szor édesebb. A kőszénkátrányból állítják elő. Nem mérges, de nem tápláló. Csak orvosi rendeletre szabad használni és vásárolni. Cukorbajosok és elhjasodásban szenvedők szokták használni.

F. G. A szilva, szőlő, alma és más gyümölcsök hamvát viaszreteg alkotja. Ezt a viaszreteget vitinnek hívják és vegyileg teljesen hasonlít a valódi viaszhoz. A viasznak tulajdonképpen az a szerepe a gyümölcsök felületén, hogy megakadályozza a növényi és állati kártevőknek a gyümölcs husába való behatolását.

L. J. A hangyák ellen nagyon jó háziszert lehet készíteni élesztőből. Dörzsöljön el élesztőben porcukrot és helyezze el arra a helyre, amelyet meg akar védeni a hangyák pusztításától. A hangyák az édes szerből nagy lakomát esapnak, sőt a királynét és a fiassitást is megetetik az élesztős cukorral. Az élesztő a hangyák gyomrában erjedést okoz és megöli azokat. Így nagyon jól ki lehet irtani a hangyákat. Megjegyezzük, hogy, ha boraxport vegyít össze cukorral, ez is használ a hangyák ellen.

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért:

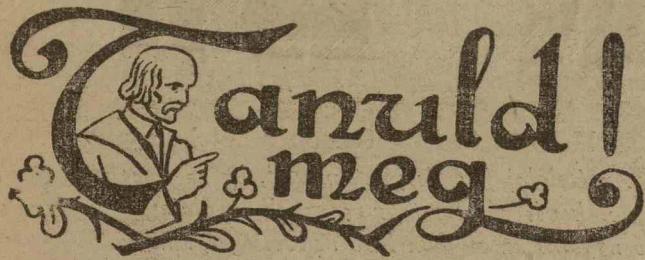
R. Gy. Kőszegremete. N. S. Jakóhdos. B. J. Lövéte. P. A. Gyergyóremete. F. M. Nörinése.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Felkérjük azon előfizetőinket, akiknek a postahivataluk megváltozott, valamint eddig az utca címeik román nyelven voltak és a lapot is így küldtük el, szíveskedjenek kiadóhivatalunkkal közölni, utcaiknak magyar elnevezését, valamint az esetleg megváltozott postahivatalát is. Az esetleges címváltozásoknál szíveskedjenek ne csak az új, hanem a régi címet is közölni, hogy a lapot pontosan küldhessük, illetve megfelelően javíthassuk át a címet. Ugyanis a helyzet az, hogyha a régi címet nem közlik, megtörténhetik, hogy hasonló nevek miatt, nem a megfelelő címet, hanem egy mást juttatunk ki és ez félreértésekre adhat okot.

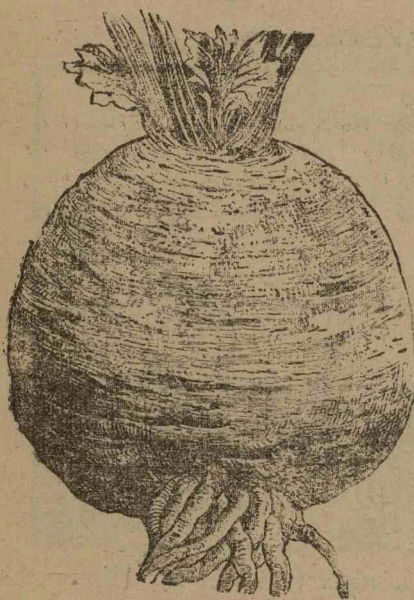
Közzeljük továbbá előfizetőinkkel, hogy Török István megbízottunk megkezdte munkáját Kolozs- és Szolnok-

Doboka-megyékben, és kérjük a hátrálékosokat, hogy szíveskedjenek a díjat megbízottunknak kifizetni. Rövidesen sor kerül Szilágymegyére is. Felelőleg hangsúlyoznunk, hogy a rendkívül gyenge nyári hónapok után az utóbbi hetekben még kevésbé folyt be díj hozánk a történelmi események miatt s ezért feltétlenül szükséges, hogy az előfizetők a hátrálék kifizetését ne halogassák, hanem ha megbízottunk megjelenik községükben, fizessék ki a feltüntetett díjat.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: M. A. Nyáradgálfalva 155 (1940-re), T. Z. Kamarasziget 80, Sz. J. Zilah 150, Cs. J. Apateleak 143, H. M. Szapáriliget 150, H. J. Alsólugazó 150, H. E. Érszakácsi 155, N. E. Érszentkirály 155, T. B. Végvár 1500, K. A. Szapáriliget 155, özv. Cz. M-né Felsőbánya 155, K. K. Érsemlyén 155, K. E. Érhatvan 155, O. L. Érkeserü 305, P. J. Érkeserü 155, T. L. Torda 175 (100 lej Uj Cimborának átadva) G. S. Fehéregyháza 155, H. és Sch. Kőhalom 155, H. J. Lesnik 155, M. M. Székelyabód 155, Sz. F. Maroskoppánd 65, Sz. R. Érsemlyén 155, özv. T. Gy-né Asszonyvásár 155, I. F. Erendred 143, M. A. Érszakácsi 155, K. A. Hirip 155 lej.

Mire jó a cellerlevél?

A celler levelét a háztartásban általánosan használják. A celler levele nemcsak kellemes ízt ad az ételnek, hanem fokozottabb mértékben tartalmazza azokat a jótékony anyagokat, amelyek a celler fejében vannak. A celler levélben levő anyagok étvágygerjesztők és elősegítik az emésztést. Németországban éppen arra való tekintettel, hogy a cellerlevélnek gyógyászati értéke is van, elrendelték, hogy a konzervgyárak dolgozzák fel a cellerlevelet is. Mindenesetre figyelmeztető szá-

nunkra, hogy a jövőben a cellerlevél felhasználására fektessünk nagyobb súlyt, s legalább olyan mértékben használjuk, mint a petrezselyem levelet.

Aszalással is eltehetjük a paradicsomot.

A paradicsomot nagyon jól el lehet tartani aszalt állapotban. Erre a célra kisebb és nem túlérett paradicsomokat választunk ki. A kettőbe vagy többbe vágott paradicsomokat aszaló cserényeken kenyersütés után a kemencébe rakjuk, esetleg a főző kemence sütőjében enyhén melegen száríthatjuk. Így körülbelül 24 óra alatt kész az aszalvány. Ha még elég meleg az idő, a napon is aszaltjuk. Szébb és jobb eredményt érünk el a kis házi aszaló készülékeken, a melyeken egyéb gyümölcs aszalványt is, készíthetünk.

Hogyan lehet ágyból elűzni a bolhát?

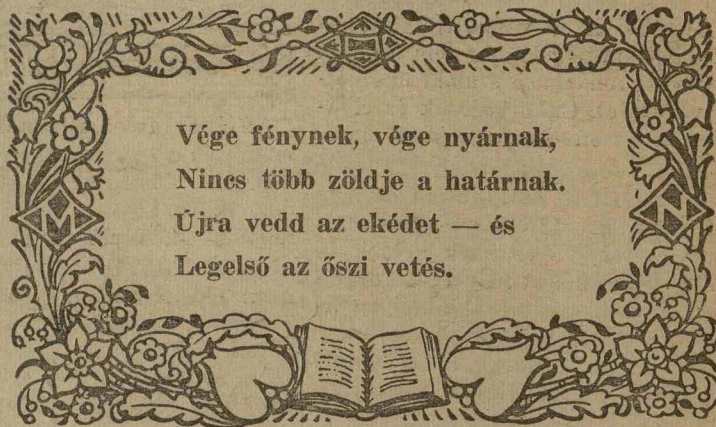
Ágyból a bolhát legkönnyebben kakukkfű segítségével lehet elűzni. A kakukkfű közismert növény, minden napos domboldalon, árokparton és útszélen megterem. Meg kell szárítani és porrá dörzsölve a szalmazsákra vagy matracra kell szórni a lepedő alá. A kakukkfű erős szaga elűzi a bolhákat.

Érdekes eljárás a tojás ízének javítására.

Tudjuk, hogy az állati termékek ízét nagymértékben befolyásolja a takarmány minősége. Így például, hogyha disznókkal hallisztet etetünk, a disznók húsá halizú lesz. A különböző ízű olajos magvak, vagy takarmányok nagy befolyással vannak a tej minőségére. A legújabb kutatások ezzel kapcsolatban rendkívül érdekes dolgot derítettek ki. Megállapították, hogy például a tojás rendkívül kellemes ízű, hogyha a tyukokat szárított vagy zöld celler levéllel tápláljuk. A tojás felveszi a cellerlevél kellemes ízét. Természetesen a cellerlevél mintájára adhatunk a tyukoknak petrezselyem levelet, vagy más illatos zöldséget is. A vizsgálatok szerint a tömészel hizlalt rucák, libák és pulykák húsának íze is nagymértékben javul, hogyha cellerlevelet is kapnak táplálékukba. Ezek a vizsgálatok azt teszik ajánlatossá, hogy gyűjtsünk sok cellerlevelet és azt megszáritva a baromfiak takarmányozásánál is használjuk fel.

A címzés helye:

Dr. BALOGH ERNŐ urnak
tanár
KOLOZSVÁR
Erzsébet ut 6

Vége fénynek, vége nyárnak,
Nincs több zöldje a határnak.
Újra vedd az ekédet — és
Legelső az őszi vetés.

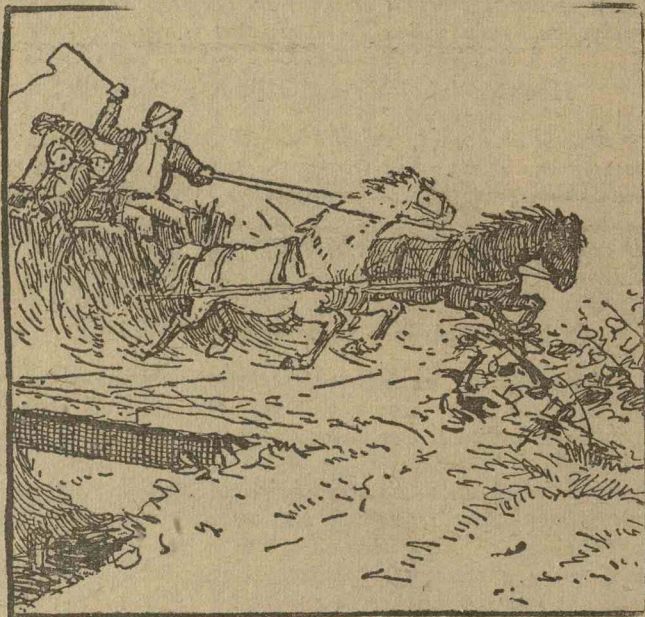
Mit kell tudni a mákmérgezésről?

Gyakori mérgezés a mákmérgezés. Tájékozatlan anyák és dajkák mákfejekből való főzetet adnak a kisgyermeknek, vagy pálinkát, amelybe mákfejet áztattak, hogy a kisgyermek csendes legyen. Ez az elcsendesítés azonban tulajdonképpen, mákmérgezés, ópiummérgezés s mély, kábult álom követi, amelynek veszedelmes vége lehet. A megmérgezett kisgyermeket változtatva hideg s meleg fürdőbe kell tenni s teát adni neki, míg az orvos megérkezik, aki aztán gyomormosással távolítja el a mérget.

Hogyan lehet a szilvát könnyen meghámozni?

A szilva héját könnyen lehúzzhatjuk, hogyha a szilvát egy pillanatra egyenként forró vízbe mártjuk. Vigyázzunk arra, hogy a szilvát ne tegyük egyszerre a forró vízbe, hanem csak részletenként. Amint ugyanis a szilvát a forró vízből kivettük, héját azonnal le kell húzni.

Vigyázz magadra!

Hajtás közben gyakran történik szerencsétlenség vigyázatlanság következtében. Ha elalszik a lovak vezetője, a lovak könnyen megbokrosodhatnak, elragadják a szekeket és halálos szerencsétlenség következhetik be. Legyünk tehát hajtás közben óvatosak.

Hasznos konyhai tanácsok.

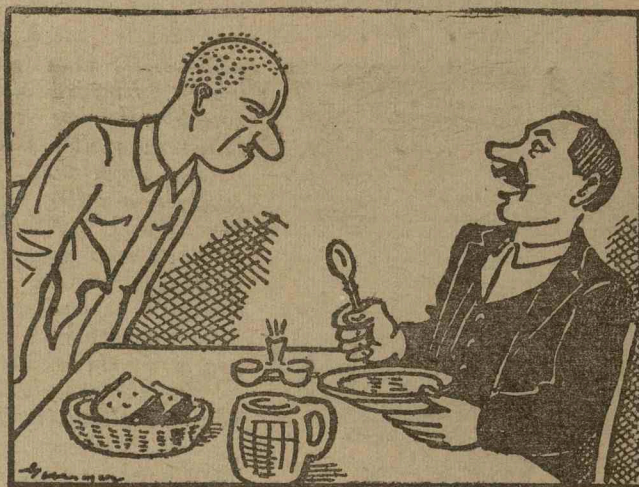
Sok bosszúságot okoz a háziasszonynak, hogy a pecsenyének szánt húsdarabok a forró zsírban összehajlanak, vagy pláne összegöngyölödnek. A bajnak elejét vehetjük, hogyha a hússzeletek szélén levő finom hárttyát késsel több helyen bevágjuk. A húspan levő izomrostok ugyanis sütés alkalmával kitágulnak és ha a hárttyát nem vágjuk be a széleiken úgy, amint elmondottuk, a hússzelet nem marad sima.

Gyakran megtörténik, hogy az asztalra tált mártás sűrűsége éppen jó volt, mikor azonban bekerült az asztalra, igen hígnek mutatkozik. Ennek a bajnak az oka kizárólag az szokott lenni, hogy a mártást fedővel ellátott mártásos tálban táltják be. A mártásból elpárolgó vizgőzők a mártásos tál fedelén lecsapódnak és vízalakban visszafolyanak a mártásba. Ezért tehát sohase használjunk olyan mártásos tálát, amelyiknek fedele van.

Hogyan tartjuk frissen az étel-olajat?

Az ételolaj friss és jóízű marad, ha az üvegbe, amiben tartjuk, kevés sót teszünk és azzal az olajjal összerázzuk. A só ugyanis az olajban levő nedvességet, amit az olaj romlását elősegíti, magába szívja.

Étteremben.

— Hallja, pincér, micsoda tyúklevés ez? Hiszen ebben nincsen egy darabka tyúk se!
— Miért, talán a császárszemlében császárok hente-regnek?